

§111

SN2020/147

Utredning av arbetsmarknadsenhetens verksamhet

Beslut

Socialnämnden noterar informationen till protokollet och beslutar att lämna utredningen vidare till kommunstyrelsen med en första återrapportering till arbetsutskottet den 18 november 2020.

Ärendet

Under budgetdagen den 11 maj 2020 fick socialförvaltningen i uppdrag att utreda arbetsmarknadsenhetens verksamhet. Utredningsuppdraget var generellt och inga specificerade frågeställningar lyftes fram. Socialförvaltningen fick inte heller någon anvisning för återrapporteringen eller tid för slutförande av utredningen. Utredningens struktur har därför satts utifrån socialförvaltningens behov av att skapa en fullständig överblick av verksamheten och de projekt som bedrivs. Utöver detta har anteckningarna från budgetdagen konsulterats för att säkerställa att de frågor som framkom under diskussionerna besvaras. Då det finns ett stort intresse för frågan inom kommunen föreslås att utredningen även lämnas till kommunstyrelsen.

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen till protokollet och beslutar att lämna utredningen vidare till kommunstyrelsen med en första återrapportering till arbetsutskottet den 18 november 2020.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Utredning av arbetsmarknadsenheten, tjänsteskrivelse
- Utredning av arbetsmarknadsenhetens verksamhet

Skickas till

Kommunstyrelsen, förvaltningschef socialförvaltningen, verksamhetschef IFO

Dnr : **SN2020/147-1**

Utredning av arbetsmarknadsenhetens verksamhet

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	3
2.	Enhetens organisation.....	3
3.	Enhetens verksamheter.....	3
3.1	Kommunens aktivitetsansvar (KAA).....	3
3.2	VI-projektet.....	3
3.3	Delegation för unga och nyanlända (DUA).....	4
3.4	Aktiv Kraft.....	4
3.5	Öppen sökverkstad.....	4
3.6	Samordning av praktikplatser.....	4
3.7	Feriarbete.....	4
3.8	Andra arbetsmarknadsåtgärder.....	4
4.	Något om verksamhetens utveckling.....	4
5.	Frågor från budgetdagen.....	5
5.1	Går det att minska antalet anställda?.....	5
5.2	Måste det vara allt eller inget, skulle man kunna lägga ner delar av enheten?.....	5
5.3	Kan man samarbeta med en annan kommun?.....	6
5.4	Hur gör andra kommuner?.....	6
5.5	Hur fungerar samarbetet med samordningsförbundet?.....	6
5.6	Vilket samarbete finns mellan arbetsmarknadsenheten och kommunen i stort?.....	6
6.	Framtiden.....	7

1. Inledning

Socialnämnden fick under budgetdiskussioner med budgetberedningen och samtliga presidier den 11 maj 2020 i uppdrag att utreda arbetsmarknadsenhetens verksamhet. Uppdraget innefattade inte några specifika frågor men utredningen har tagit avstamp i de diskussioner som hölls och de frågor som framkom under dagen. Rapport från utredningen inleds med en kort översikt av enhetens organisation samt jämförelse med andra kommuner, detta följs av en redogörelse för enhetens olika verksamheter. Detta följs av en genomgång av de frågor som framgår av anteckningar från budgetdiskussionen och avslutas med en redogörelse för hur socialnämnden planerar för arbetsmarknadsenhetens verksamhet under 2021.

2. Enhetens organisation

Arbetsmarknadsenheten består i nuläget av 4 årsarbetare, av dem är 3 st. anställda som arbetsmarknadshandläggare och 1 som hälsopedagog. Utöver detta delar arbetsmarknadsenheten en enhetschef med resursteamet, ungdomsenheten, personligt ombud och integrationsenheten. Vid en procentuell fördelning innebär det att arbetsmarknadsenheten har ca. 24 % av en enhetschef.

Bollebygds bemanning på arbetsmarknadsenheten ligger i paritet med övriga kommuner i Sjuhärad vid beräkning på andel av totalt antal anställda som arbetar på arbetsmarknadsenheten. Det är här värt att notera att Svenljunga och Tranemo har en gemensam arbetsmarknadsenhet och enligt deras inrapporterade siffror har de mer än dubbelt så hög bemanning i jämförelse med Bollebygd. Det framgår dock inte om de har beräknat det utifrån totalt antal anställda eller de respektive kommunernas andel. I statistiken sticker även Vårgårda ut och har rapporterat ungefär dubbelt så hög bemanning som Bollebygd. Dock verkar den högre bemanningen inte korrelera med ett lägre antal arbetslösa då Vårgårda har högre andel arbetslösa inom samtliga jämförelseområden, däremot har de betydligt bättre siffror än Bollebygd för totalt utbetalat ekonomiskt bistånd samt andel personer med långvarigt behov av försörjningsstöd. I kommande omvärldsbevakning kommer särskild uppmärksamhet ägnas åt Vårgårda för att se vilken inspiration som kan hämtas från deras arbetssätt.

3. Enhetens verksamheter

Arbetsmarknadsenheten driver idag flera olika verksamheter, vissa av dem delfinansieras av bidrag och en av dem är lagstadgad.

3.1 Kommunens aktivitetsansvar (KAA)

Samtliga kommuner är enligt skollagen skyldiga att ha verksamhet för ungdomar som har fullgjort sin skolplikt men inte fyllt 20 år och som inte studerar. I Bollebygds kommun är det arbetsmarknadsenheten som ansvarar för verksamheten och enheten arbetar för att fånga upp individerna och motivera dem till gymnasiestudier. Arbetsmarknadsenheten fullgör sitt uppdrag enligt KAA genom samarbete med utbildningsförvaltningen och genom de projekt som beskrivs nedan.

3.2 VI-projektet

Projektet är ett projekt som initierats av Europeiska Socialfonden och som Bollebygd genomför i samverkan med kommunalförbunden Sjuhärad och Fyrbodalsregionen, organisationer i civilsamhället (ex. Rädda Barnen) och delar av Västra Götalandsregionen. Projektet delfinansieras av Europeiska Socialfonden med ersättning för 40 % av en arbetsmarknadshandläggartjänst, de resterande 60 % av tjänsten är kommunens motfinansiering. Projektets målgrupp är Unga Vuxna som varken Arbetar eller Studerar (UVAS), i sammanhanget har unga vuxna definierats vara personer i åldern 15-24 år. Syftet med projektet är att tidigt påbörja arbetet med att motivera personer som ingår i gruppen UVAS till att fullfölja sina gymnasiestudier alternativt ingå i Jobbspår med utbildning för att kunna ta sig in på arbetsmarknaden. I UVAS gruppen ingår även de ungdomar som omfattas av KAA. Arbetsmarknadsenheten har under våren 2020 arbetat med att kartlägga hur många individer som ingår i gruppen och fått fram en sammanställning som visar att det rör sig om 27 personer.

3.3 Delegation för unga och nyanlända (DUA)

DUA är en organisation som har regeringsuppdrag att främja statlig och kommunal samverkan för att utveckla nya samverkansformer för att främja nyanlända och ungdomars väg in i arbete. Bollebygds kommun har tillsammans med Arbetsförmedlingen i Borås och sjuhäradskommunerna tagit fram en planering för samverkan kring unga och nyanlända i behov av stöd för att komma ut på arbetsmarknaden. Överenskommelsen bygger på att kommunerna tar fram lokala jobbspår för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, en del av detta är framtagande av så kallade extra-tjänster som kan fullgöras i kombination med studier.

Arbetsmarknadsenheten har under våren samarbetat med HR-avdelningen för att analysera kommunens anställningsbehov. Förslag på jobbspår utifrån det identifierade behovet har tagits fram med arbetet har påverkats av covid-19 och kommer ta längre tid att genomföra än beräknat.

3.4 Aktiv Kraft

Aktiv kraft är ett 24-veckors program som riktas till personer med stort stödbehov och som står långt ifrån arbetsmarknaden. Programmet fokuserar på olika sätt att stärka och motivera individer till att komma vidare i sin väg mot egen försörjning, antingen enom arbete/studier eller till att nå en aktivitetsnivå som gör det möjligt att samverka med Försäkringskassan/arbetsförmedlingen för fortsatt planering. I Bollebygds kommun beräknas det finnas 35 personer/år med behov av insatser enligt programmet och projektet delfinansieras av samordningsförbundet med 650 000 kr/år. Projektet upptar arbetstiden för 1 arbetsmarknadshandläggare och 1 hälsopedagog.

3.5 Öppen sökverkstad

Innan covid-19 pandemin har arbetsmarknadsenheten haft drop-in under bestämda tider varje vecka där arbetssökande har kunnat komma in och få stöd i sitt arbetssökande. Under pandemin har enheten övergått till tidsbokade besök men verksamheten har fortsatt bedrivits. Samtliga invånare i kommunen kan besöka sökverkstaden och man behöver inte ha remitteras eller ingå i någon särskild grupp för att stöttning i sitt arbetssökande.

3.6 Samordning av praktikplatser

Arbetsmarknadsenheten ansvarar för att samordna samtliga praktikplatser och extra-tjänster i hela kommunen.

3.7 Feriearbete

Under de senaste åren har arbetsmarknadsenheten organiserat feriearbetet i kommunen. Det rör sig om ca 70 ungdomar som arbetar i kommunens verksamheter under 2 veckor under sommarledigheten. Inför arbetet ska platser sammanställas och matchas, kontakter initieras och information lämnas ut till olika parter.

3.8 Andra arbetsmarknadsåtgärder

Samtliga ovanstående projekt riktar sig till unga eller nyanlända vilket innebär att insatser för andra grupper måste ordnas. Detta görs parallellt med de andra arbetsuppgifterna och innefattar exempelvis stöttning i arbetssökande till anskaffande av praktikplats eller kartläggning av utbildningsbakgrund och möjligheter.

4. Något om verksamhetens utveckling

Arbetsmarknadsenhetens verksamhet har påverkats av covid-19 pandemin på så sätt att vissa aktiviteter inte har kunnat genomföras i planerad utsträckning och verksamheten har fått skapa nya arbetssätt bland annat för den öppna sökverkstaden.

Genomlysningen av arbetsmarknadsenheten som har gjorts inom ramen för utredningen visar att det finns behov att skilja på uppföljningen av de personer som skrivs in i verksamheten för att delta i programmet Aktiv Kraft och de som skrivs in för andra arbetsmarknadsåtgärder. Eftersom de som deltar i Aktiv Kraft står mycket långt från arbetsmarknaden och många gånger återgår till arbetsförmedling eller försäkringskassa efter avslutat program ger en samlad statistik en missvisande bild av verksamheten. Verksamheten kommer därför framöver att redovisa en delad statistik. Statistiken visar också att antalet remitterade till arbetsmarknadsenheten har minskat under de senaste tre åren. Det är inte klart varför antalet remitterade från externa parter som arbetsförmedling och försäkringskassa har minskat. Minskningen av antalet remitterade från Individ- och familjeomsorgens myndighetsenhet bedöms bero på personalomsättningen och bristande rutiner. Genom de nya riktlinjer som tagits fram i kombination med det uppdrag som lämnats till myndighetsenheten att minska antalet personer med långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd har de första stegen mot ett ökat antal remitterade tagits. Effekten av åtgärderna kommer att följas upp under vintern.

5. Frågor från budgetdagen

Under budgetdagen ställdes flertalet frågor som har sammanfattas enligt följande:

1. Går det att minska antalet anställda?
2. Måste det vara allt eller inget, skulle man kunna lägga ner delar av enheten?
3. Kan man samarbeta med en annan kommun?
4. Hur gör andra kommuner?
5. Hur fungerar samarbetet med samordningsförbundet?
6. Vilket samarbete finns mellan arbetsmarknadsenheten och kommunen i stort?

Frågor besvaras i turordning.

5.1 Går det att minska antalet anställda?

Det beror på vilken verksamhet kommunen vill bedriva. Det är inte möjligt att bedriva verksamheten i nuvarande omfattning eller att ge enheten ett utökat ansvar för personer med ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd om bemanningen minskas. För att det ska vara möjligt att nå de mål som har satts upp kring minskning av personer som är i behov av försörjningsstöd och utifrån den budget som föreslagits för ekonomiskt bistånd är det inte möjligt att minska antalet anställda. Enheten behöver däremot effektivisera sina projekt och samverkansytor för att minska den administrativa arbetsbördan för personalen och den översynen pågår men då flera projekt har varit i en uppstartsfas är det svårt att identifiera effektiviseringsvinster i nuläget. Det kommer dock att gå att utveckla framöver, bland annat då KAA, VI-projektet och DUA till viss del delar målgrupp och ett det sannolikt kommer att vara möjligt att samhantera delar av dessa processer. I sammanhanget ska noteras att enheten idag har budget för ca. 2,5 årsarbetare men har kunnat ha 4 årsarbetare genom de bidrag som lämnas för olika projekt. Det innebär att det ligger på 1 årsarbetare att hantera den öppna sökverkstaden, samordning av praktikplatser, feriearbete, arbete enligt DUA och andra arbetsmarknadsinsatser. Socialförvaltningen bedömer att det inte går att minska bemanningen utifrån att kraven på verksamheten ökar.

5.2 Måste det vara allt eller inget, skulle man kunna lägga ner delar av enheten?

Det förutsätter att kommunen beslutar att avsluta deltagande i de delfinansierade projekten - VI-projektet och Aktiv Kraft. Dessa två projekt upptar hela arbetstiden för 3 årsarbetare, det innebär att det ligger på 1 årsarbetare att hantera den öppna sökverkstaden, samordning av praktikplatser, feriearbete, arbete enligt DUA och andra arbetsmarknadsinsatser. Om kommunen väljer att avsluta projekten måste de ersättas av någon annan form av sysselsättning, antingen i egen regi eller genom köp av verksamhet. Socialförvaltningen bedömer att det inte är möjligt att lägga ner delar av verksamheten mot bakgrund av de projekt kommunen förbundit sig att följa.

5.3 Kan man samarbeta med en annan kommun?

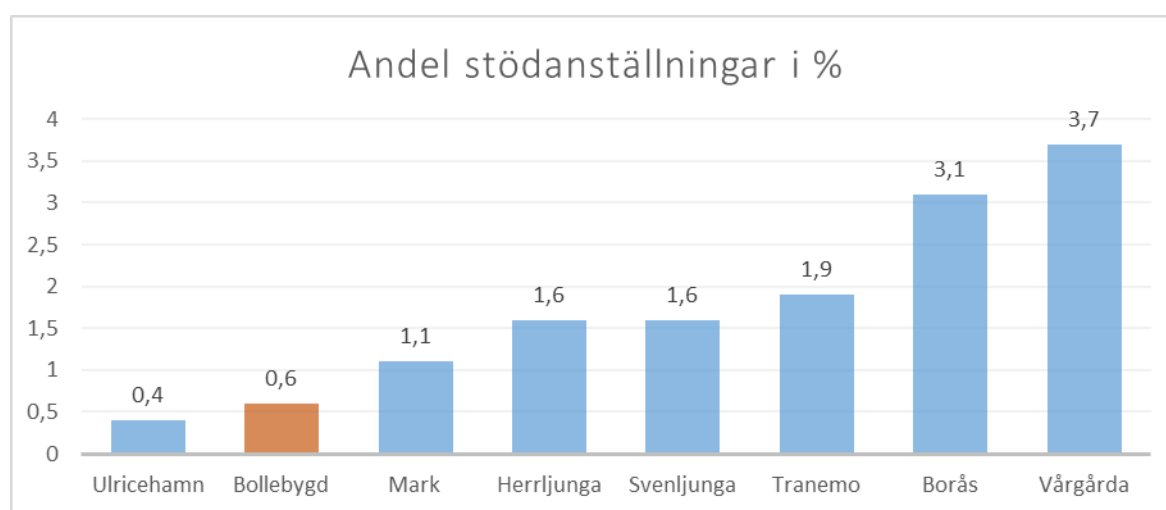
Det är självfallet möjligt att samarbeta med en annan kommun, sådant samarbete finns exempelvis mellan Svenljunga och Tranemo. Någon möjlig samarbetspartner har ännu inte kunnat identifieras och en problematik i frågan är att ett sådant samarbete förutsätter en effektiv kollektivtrafik eftersom flertalet av de personer som är aktuella för arbetsmarknadsinsatser saknar tillgång till bil.

Kollektivtrafiken i Bollebygd innebär en viss stoppkloss i detta då det är tidskrävande och ofta komplicerat att ta sig till närliggande kommuner med kollektivtrafik.

Verksamheten fortsätter dock att se över möjligheter till samarbete, det fokuseras dock på delsamarbeten ex. för lågtröskelarbeten. Verksamheten ser även över möjligheten till samarbeten med externa parter, exempelvis genom Idéburet offentligt partnerskap (IOP).

5.4 Hur gör andra kommuner?

De flesta kommuner i Sjuhärad arbetar mycket med kommunala stödanställningar, vilket Bollebygd är relativt dåliga på. Tabellen visar hur stor andel av kommunens samtliga anställningar som är stödanställningar. Verksamheten har länge varit medveten om att det här finns stora utvecklingsmöjligheter och ett arbete är påbörjat för att skapa så kallade jobbspår där stödanställningar ingår. Det pågår även diskussioner angående hur kommunen kan utöka antalet stödanställningar och vilka resurser som krävs. En del av den omvärldsbevakning som planeras under vintern/våren är att finna exempel på kommuner som använder sig av strukturen att växla försörjningsstöd mot lön, det vill säga att en person genom någon form av anställning/praktik får en lön utbetald av aktuell förvaltning som innebär att hen inte längre behöver försörjningsstöd.

5.5 Hur fungerar samarbetet med samordningsförbundet?

Arbetsmarknadsenheten samarbetar bra med samordningsförbundet inom sina verksamhetsområden men socialförvaltningen planerar att utöka och förstärka samarbetet framöver.

5.6 Vilket samarbete finns mellan arbetsmarknadsenheten och kommunen i stort?

Samarbete sker i nuläget främst med daglig verksamhet, måltidsservice och äldreomsorgen. Inom äldreomsorg och måltidsservice har det skapats jobbspår och arbetsmarknadsenheten har ett uppbyggt samarbete med daglig verksamhet för att tillse att alla får rätt insats. Det har under flera års tid gjorts försök att i samverkan med funktionsnedsättning och samhällsbyggnad starta upp ett återbruk men planeringen har varit svår att driva framåt på grund av resursbrister. Nu kommer dock snart ett återbruk i mindre skala att startas upp. Socialförvaltningen ser att det interkommunala samarbetet är ett stort utvecklingsområde och för att arbetet med ex. stödanställningar ska kunna utvecklas så krävs en övergripande politisk vilja att arbeta så.

6. Framtiden

I förslaget på fördelning av den preliminära budgeten som tagits fram har arbetsmarknadsenhetens budget ökat med kostnaden för 1 årsarbetare och enheten har redan nu getts i uppdrag att tillsammans med myndighetsenheten minska gruppen med långvarigt beroende av försörjningsstöd med 50 % under 2021. I uppdragets utformning har 2019 års statistik använts och gruppen med långvarigt beroende av försörjningsstöd bestod då av 59 personer. Det innebär att gruppen ska minska med 30 personer under 2021 med ett första delmål på 15 personer till 31 mars 2021. För att kunna fullgöra uppdraget samt fortsätta bedriva verksamhet för att undvika att gruppen ökar behöver enheten tillfälligt utökas. Under 2021 kommer enheten även att få i uppdrag att tillsammans med verksamhetschef se över hur Bollebygds kommun ska kunna möta invånarnas behov av lågtröskelarbeten och vilka möjligheter till externa samarbeten som finns, såväl med företag i civilsamhället som med andra kommuner.

Under 2021 kommer verksamheten att se över utvecklingen av den öppna sökverkstaden och genomföra insatser för att komma i kontakt med personer som förlorat sina arbeten på grund covid-19 pandemin och har behov av mindre omfattande stöttning i sitt arbetssökande. De som har behov av mer omfattande stöttning kommer hänvisas till socialtjänsten för att ansöka om arbetsmarknadsinsatser. Åtgärderna kommer att göras i förebyggande syfte för att försöka minimera en ökning av antalet personer som är beroende av ekonomiskt bistånd.

Socialnämnden måste under 2021 arbeta med gruppen som är beroende av ekonomiskt bistånd för att hjälpa fler personer till egen försörjning. Det budgetförslag som har lagts är beroende av att sådana insatser kan genomföras då den budgeterade kostnaden för ekonomiskt bistånd är betydligt lägre än den kostnad som beräknas bli 2020. Om kommunen inte kan erbjuda arbetsmarknadsinsatser och liknande stöd är det, enligt förvaltningens bedömning, inte möjligt att hålla den föreslagna budgeten då förutsättningar för att hjälpa individer till egen försörjning försämras kraftigt.

Socialförvaltningen

Mickaela Friberg | Utvecklingsledare
0734-64 74 20 | mickaela.friberg@bollebygd.se

Socialnämnden

Återredovisning av utredning angående arbetsmarknadsenhetens verksamhet

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen till protokollet och beslutar att lämna utredningen vidare till kommunstyrelsen med en första återrapporering till arbetsutskottet den 18 november.

Ärendet

Under budgetdagen den 11 maj 2020 fick socialförvaltningen i uppdrag att utreda arbetsmarknadsenhetens verksamhet. Utredningsuppdraget var generellt och inga specificerade frågeställningar lyftes fram. Socialförvaltningen fick inte heller någon anvisning för återrapporeringen eller tid för slutförande av utredningen.

Utredningens struktur har därför satts utifrån från socialförvaltningens behov av att skapa en fullständig överblick av verksamheten och de projekt som bedrivs. Utöver detta har anteckningarna från budgetdagen konsulterats för att säkerställa att de frågor som framkom under diskussionerna besvaras.

Då det finns ett stort intresse för frågan inom kommunen föreslås att utredningen även lämnas till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Utredning av arbetsmarknadsenheten, rapport 2020-11-03

Skickas till

Kommunstyrelsen
Förvaltningschef SF
Verksamhetschef IFO

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Gunilla Lundgren

Förvaltningschef

Mickaela Friberg

Utvecklingsledare